

Anne-Lise Løvlie:

The self

Yours Mine or Ours? A Dialectic View.
150 sider. kr 135.

The self of the psychotherapist

Movement and Stagnation in Psychotherapy
150 sider. kr 135.

Universitetsforlaget, Oslo, 1982.

Psykotereapeuter har gjerne en personlig preget oppfatning av hva psykoterapi «er». Det er imidlertid de samme menneskelige fenomener vi snakker om, men våre begreper kan være forskjellige. Vi skaper dem – og velger dem – sett gjennom vår personlighetsbriller. Av og til får vi anledning til å prøve noen andres.

Anne-Lise Løvlie beskriver psykotereapeutens verden sett gjennom filosofens briller, med en erfaren klinisk psykologs bakgrunn.

Hvorfor engasjerer hennes to bøker? Eksistensialfilosofi er ikke lett tilgjengelig for en leser med gamle positivistiske røtter. Men forfatterinnen har nettopp oppnådd med leseren det hun bl.a. understreker med utgangspunkt i Hegels filosofi om prosess, transendens og utvikling: Det opprinnelige innhold (den gamle kunnskap) er tesen. De nye tankene (f.eks. om tingliggjøring, dialektikk, eksistens/essens og refleksjon) er antitesen. Verken det gamle eller det nye forblir upåvirket av et slikt møte, og danner sammen syntesen. Det gamle og det nye er ikke lenger hva det var. Det er blitt en overskridelse til noe annet, en overskridelse som innebærer noe mer enn en ren forandring. Forandring kan være ureflektert. En transendens innebærer samtidig en refleksjon.

Store ord? Men de er dekkende fordi bøkene har hjulpet til å kaste blikket inn i en ny dimensjon. Ståstedet, som det nu heter, har ikke flyttet så mye på seg, men marsjretningen er avgjort noe endret.

Samtidig som forfatterinnen tar med seg psykoanalysens begreper og teorier, klarer hun å knytte disse i et forhold til eksistensialfilosofisk tenkning. Men leseren får hele tiden hjelp til opplevelsen av å bevege seg fremover på en bro istedenfor å hoppe over i en ny verden. På tross av at hun sikkert kan mistenkeliggjøres ved at hun bruker nye, og tildels sine egne begreper, gjør hun dette på en begrunnet måte. Man fristes til å følge med hele tiden.

Hun bringer oss videre fra objektrelasjonsteoretikerne, som jo med utgangspunkt i bl.a. Hartmann og Mahler har sett langt inn i *forholdet* mellom mennesker. Men selv ikke filosofen Guntrip med hans viktige arbeid fra 1974 maktet å ta skrittet – eller overskridelsen – fra positivismen og biologien, og knytte den i et forhold til eksistensialisme; til dialektikk og refleksjon.

Denne overskridelsen finnes i Anne-Lise Løvlies to bøker. For de av oss som er vant til å tenke i strukturer og krefter er det uvant å lese om hennes behandling av f.eks. det ubevisste. Hun nærmer seg begrepet fra ulike vinkler. Etter å ha summert Freud kort og presist, belyser hun det ubevisste via begreper fra filosofien. Med utgangspunkt i essens/eksistens, består det ubevisste av områder med levet erfaring (lived experience) som individet ikke kjenner til (not knows). På denne måten kan man bli til det samme som, eller bli ett med sin essens og ute av stand til å reflektere over det. Man blir identisk med sitt innhold og derved lett offer for å bli definert og tingliggjort. Likesom spebarnet «er» sin sult – men etterhvert differensieres og objektiviseres i retning av å få et forhold til sulten, kan individet «være» sitt sinne eller sin svakhet uten evne til å forholde seg til det. I en slik skjev personlighetsutvikling, hvor sjangene for at man blir «reified»; blir betraktet som konkret istedenfor et konglomerat av abstrakte fenomener – blir man lett henvist til å følge en oppskrift for sitt liv istedenfor selv å være med på å skape det.

I motsetning til Freud som hevdet at det ubevisste er utilgjengelig til daglig, hevder

Anne-Lise Løvlie at det ubevisste er en tilgjengelig del av deg, men at det er muligheten og evnen til *refleksjon* i ens eget indre som er lite utviklet. Hovedvekten må ligge på refleksjon istedenfor på årsak/virkning, noe som har klare følger for utøvelse av psykoterapi. Dette siste er viktig, også fordi folk flest ofte tenker i årsak/virkning, noe som kan bidra til en slags legitimering av neurotiske mønstre – istedenfor til et ansvarlig forhold til dem. «The whole point here is that when you can reflect you can be responsible – i.e. you can answer to your experiences. The become yours».

«The Self» omtaler det teoretiske grunnlag, her fylles begrepet «selv» med innhold fra filosofi, klinisk psykologi og et bredt teoretisk kunnskapsområde. I «The Self of the Psychotherapist» gis en tilnærming til psykoterapeutisk teknikk – noe man nok kunne ønsket seg mer av. Her legges stor vekt på terapeutens eget sinn og den forandring som kreves av *begge* parter i en terapiprosess.

Kjente tanker? Ja. Men her presentert i

en annen og ny sammenheng, med menneskelig varme i klar profesjonell stil. Med anerkjennelse som grunnlag for erkjennelse, med respekt som grunnlag for refleksjon.

Anne-Lise Løvlie mener ikke at hun har anvist den nye brede vei for psykoterapeuten. Hun er selv tydelig i en prosess, og vil gjerne ha leseren med på denne. Hun skriver i epilogen: «So I leave the reader to interact with my ideas, and, I hope, get his own back a mite enriched».

Ja, leseren blir «en smule beriket». Og ingen uvesentlig smule heller. På tross av mange ubesvarte spørsmål som uvegerlig dukker opp – eller er det på grunn av?

Klinisk erfaring viser klart at det må være visse almengyldige og kanskje enkle mellom-menneskelige sammenhenger som er viktige i vårt arbeid, og som vår kunnskap hittil ikke riktig fatter.

Anne-Lise Løvlies to bøker gir sjangsen til en utvidelse av denne kunnskap.

Joh. Fr. Thaulow

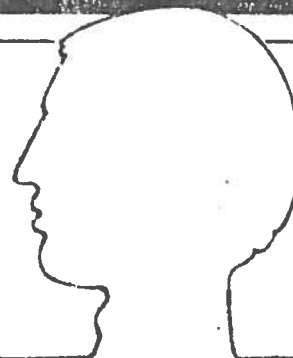

Svein Haugsgjerd

**PSYKOTERAPI OG
MILJØTERAPI VED PSYKOSER 1-2**

Haugsgjerd beskriver i disse to bøkene siktemål, forutsetninger og framgangsmater i psykoterapi ved psykoser.

Bøkene koster kr 110,00 pr. bind.

Anne-Lise Lovlie

**THE SELF -- YOURS, MINE OR
OURS?**

A Dialective View

In this book the author arrives at a new synthesis for understanding the phenomenon of relating. She develops concepts and ways of analyzing that integrate both the personal self and relationships.

Kr 135,00

Anne-Lise Lovlie

**THE SELF OF THE PSYCHO-
THERAPIST**

**Movement and Stagnation in Psycho-
therapy**

Most psychiatrists agree that the self of the therapist is the most decisive factor for successful therapy. The author shows how stagnation in psychotherapy is related to lack of authenticity in the therapist.

Kr 135,00